

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PODKARPACKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWY SĄD DYSCYPLINARNY

Rzeszów, dnia 1 marca 2022 r.

Sygn. akt: PK/D6/2021

ORZECZENIE

OKRĘGOWEGO SĄDU DYSCYPLINARNEGO
PODKARPACKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY ARCHITEKTÓW RP

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów RP w składzie:

Przewodniczący: arch. [REDACTED]
Sędzia: arch. [REDACTED]
Sędzia: arch. [REDACTED]

po rozpoznaniu, na rozprawie w dniu 1 marca 2022 r. w Rzeszowie, sprawy z wniosku Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów przeciwko Obwinionemu arch. [REDACTED], zamieszkałemu w [REDACTED] wpisanemu na listę członków Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej pod numerem PK [REDACTED]

uznaje arch. [REDACTED] winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że „w okresie od 1.07.2017 roku do dnia 31.10.2019 w sposób rażąco nadużywał prawa do wykonywania zawodu architekta, podpisując jako autor części architektonicznej projekty opracowane przez osoby nie posiadające uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej, a faktycznie nie brał udziału w procesie projektowania, nie zapewniał nad nim stałego nadzoru, a tym samym nie miał wpływu na jakość sygnowanych przez siebie opracowań”, czym naruszył obowiązki, o których mowa w art. 41 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2019 l. poz. 1117), w zakresie reguł 1.4, 2.3, 3.9, 4.1, 4.3 Kodeksu Etyki Zawodowej Architektów (przyjętego Uchwałą 01 III Sprawozdawczego Krajowego Zjazdu Izby Architektów z dnia 18 czerwca 2005 r.), zwanego dalej KEZA,

za co orzeka wobec Obwinionego karę zawieszenia w prawach członka Izby Architektów przez okres 12 miesięcy i obciąża zryczałtowanymi kosztami postępowania w kwocie 3000 zł, w oparciu o § 48 ust. 2, pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 października 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania dyscyplinarnego w stosunku do członków samorządów zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PODKARPACKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWY SĄD DISCYPLINARNY

UZASADNIENIE

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów RP, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, wnioskiem z dnia 16.12.2021 r. wystąpił do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów RP o ukaranie Pana [REDAKTOWANO] ur. [REDAKTOWANO] zamieszkałego w [REDAKTOWANO] wpisanego na listę członków Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej pod numerem PK- [REDAKTOWANO]

zarzucając mu „popęlenie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w okresie od dnia 01.07.2017r. do dnia 31.10.2019 r. w rażący sposób nadużywał prawa do wykonywania zawodu architekta, podpisując jako autor części architektonicznej projekty opracowane przez osoby nie posiadające uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej, a faktycznie nie brał udziału w procesie projektowania i nie zapewniał nad nim stałego nadzoru a tym samym nie miał wpływu na jakość sygnowanych przez siebie opracowań”, co stanowi naruszenie obowiązków określonych w art. 41 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych (...) poprzez uchybienie zasadom Kodeksu Etyki Zawodowej Architektów (przyjętego Uchwałą 01 III Sprawozdawczego Krajowego Zjazdu Izby Architektów z dnia 18.06.2005 r., dalej: KEZA) w zakresie reguły 1.4, 2.3, 3.9, 4.1 oraz 4.3”.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, po rozpatrzeniu sprawy na rozprawie w dniu 1 marca 2022 r. ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniony arch. [REDAKTOWANO] jest członkiem Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów RP wpisanym na listę członków pod numerem PK- [REDAKTOWANO]. Obwiniony od 1989 roku prowadzi w miejscu zamieszkania, na zasadach jednoosobowej działalności gospodarczej, [REDAKTOWANO]. W ramach działalności nie zatrudnia żadnych pracowników a projekty wykonuje własnoręcznie, okazjonalnie korzystając z pomocy [REDAKTOWANO].

[REDAKTOWANO] W okresie od 1.07.2017 roku do dnia 31.10.2019 do organów administracji architektoniczno-budowlanej złożono ponad 250 projektów budowlanych, których autorem, projektantem w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, był Obwiniony. 76 z tych projektów Obwiniony wykonał w ramach własnej działalności gospodarczej. Pozostałe sygnowane przez Obwinionego projekty powstały w 21 innych jednostkach projektowych, spośród których, ze względu na ilość opracowań wyróżnić należy:

[REDAKTOWANO] (24 projekty),

[REDAKTOWANO] (23 projekty),

[REDAKTOWANO] (22 projekty).

Liczba projektów podpisanych przez arch. [REDAKTOWANO] dla pozostałych 18 współpracujących z nim jednostek projektowych wahała się w granicach od 1 do 6 dla każdej z nich.

Obwiniony w ramach własnej działalności wykonywał średnio miesięcznie prawie 3 projekty, natomiast współpracując z firmami zewnętrznymi ponad 6 projektów średnio każdego miesiąca. Łącznie miesięcznie Obwiniony podpisywał średnio ok. 9 projektów budowlanych.

Okolo połowa wszystkich wykonanych w analizowanym okresie projektów dotyczyła obiektów o kubaturze do 1 000 m³, z czego większość stanowiły projekty indywidualne i adaptacje typowych projektów domów jednorodzinnych. Pozostałe projektowane w tym okresie przez Obwinionego budynki to m.in. obiekty usługowe, hotelowe, szkolne, służby zdrowia, kultu religijnego czy przemysłowe. Projekty wykonywane były zarówno dla klientów indywidualnych jak i instytucjonalnych.

Spośród 21 firm, z którymi współpracował arch. [REDAKTOWANO] tylko jedna prowadzona była przez architektów (bez uprawnień). W dwóch kolejnych w prace projektowe zaangażowane były 2 osoby będące w tym okresie studentami

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PODKARPACKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWY SĄD DYSCYPLINARNY

bądź absolwentami kierunku architektura. W pozostałych projekty wykonywane były przez inżynierów lub techników budownictwa, w dużej mierze nie posiadających uprawnień budowlanych.

W ramach prowadzenia własnego biura projektowego arch. [REDAKTOWANO] projekty sporządzał osobiście w siedzibie firmy. Współpraca z pozostałymi podmiotami odbywała się głównie na zasadzie przesyłania dokumentacji drogą mailową oraz uzgodnień telefonicznych, rzadziej spotkań w siedzibach poszczególnych pracowni.

Współpraca odbywała się na podstawie umów ustnych. Obwiniony odmówił, zasłaniając się tajemnicą handlową, udzielenia informacji na temat szczegółowej formy rozliczeń oraz wysokości pobieranego wynagrodzenia za świadczone usługi.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Badając sprawę, Sąd oparł się przede wszystkim na materiale dowodowym zgromadzonym przez Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej oraz na zeznaniach własnych Obwinionego.

Rozpatrując sprawę, Sąd przyjął korzystne dla Obwinionego założenie, że projekty wykonywane przez Niego, w ramach działalności [REDAKTOWANO] były wykonywane z zachowaniem zasad etyki zawodowej. Według zapewnień Obwinionego pracuje on po 10-12 godzin dziennie sporządzając projekty osobiście. Ponad 60% wykonanych w ten sposób projektów dotyczyło obiektów o kubaturze poniżej 1000 m³, z czego większość to projekty i adaptacje domów jednorodzinnych. Sąd dał wiarę tłumaczeniom Obwinionego dotyczącym sposobu i tempa pracy obwinionego, który w ten sposób uzyskiwał średnio miesięcznie niemal 3 pozwolenia na budowę.

Sąd skoncentrował się na ocenie współpracy Obwinionego z innymi jednostkami projektowymi. Przede wszystkim Sąd starał się ustalić, czy w wypadku współpracy Pana arch. [REDAKTOWANO] z innymi podmiotami jego zaangażowanie było na tyle duże, że jego rola miała kluczowe znaczenie w procesie projektowym. Tylko wtedy bowiem architekt ma prawo podpisać się pod projektem jako jego autor. Na ww. zaangażowanie składa się szereg czynności: kontakty z Inwestorem, prace koncepcyjne, wykonywanie niezbędnych rysunków i opracowań analitycznych, wizja w terenie, wydawanie poleceń współpracownikom, w tym projektantom innych branż, opracowanie projektu pod kątem technicznym, uzgadnianie dokumentacji projektowej w odpowiednich urzędach i instytucjach itd. Powyższe czynności w sposób szczegółowy definiują Standardy Wykonywania Zawodu i Zakres Usług Architekta.

Z zeznań arch. [REDAKTOWANO] wyłania się obraz współpracy nie przystający do Kodeksu Etyki Zawodowej Architektów ani Standardów Wykonywania Zawodu i Zakresu Usług Architekta. Obwiniony nie pamiętał większości projektów, o które został zapytany w trakcie rozprawy. Nie potrafił też w większości przypadków dokładnie i przekonująco zdefiniować swojej roli w procesie projektowym wybranych obiektów. Jest to o tyle zdumiewające, że pytania dotyczyły głównie obiektów użyteczności publicznej, których proces projektowy wymaga sporego zaangażowania a także dużego wysiłku twórczego i intelektualnego oraz poświęcenia znacznej ilości czasu. Obwiniony powierzał wykonanie projektów osobom do tego nieprzygotowanym, w większości inżynierom budownictwa bez uprawnień budowlanych. Nie spotykał się z inwestorami, nie uzgadniał projektów z rzeczoznawcami, nie miał żadnego wpływu na koordynację międzybranżową. W opinii Sądu Jego rola ograniczała się do powierzchownego sprawdzania projektów. Jak Obwiniony sam wielokrotnie podkreślał w trakcie rozprawy, dawał osobom wykonującym projekty pod jego nadzorem „tyle swobody, ile uważał”. Obwiniony zeznał, że nie ingerował w wykonywane prace, ewentualnie odpowiadał na pytania, jeśli osoba wykonująca projekt się do niego z jakimś problemem zwróciła. Wg słów arch. [REDAKTOWANO] opracowujący projekt „powinien się uczyć na własnych błędach” i nie jest rolą nadzorującego pracę patrona, aby go w czymkolwiek wyręczał lub kierunkował.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PODKARPACKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWY SĄD DYSCYPLINARNY

W opinii Sądu projekty te wykonywane były bez należytego nadzoru i kontroli, co budzić szczególnie sprzeciw, jeśli chodzi o obiekty użyteczności publicznej przygotowywane dla klientów instytucjonalnych.

Zdaniem Sądu dowodzi to niezbicie, że Obwiniony nadużywał prawa do wykonywania zawodu architekta, podpisując jako autor części architektonicznej projekty opracowane przez osoby nie posiadające uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej, a faktycznie nie brał udziału w procesie projektowania i nie zapewniał nad nim stałego nadzoru i wpływu na jakość opracowań, co stanowi naruszenie reguł 1.4, 2.3, 3.9, 4.1 i 4.3 Kodeksu Etyki Zawodowej Architektów.

Zgodnie z regułą 1.4 KEZA architekci są odpowiedzialni za właściwe kwalifikacje osób wykonujących prace bezpośrednio pod ich kierunkiem lub w ich imieniu oraz za odpowiedni nadzór nad nimi i nad wykonywaną przez te osoby pracą.

Zgodnie z regułą 2.3 KEZA architekci winni unikać działań i sytuacji, które są niezgodne z ich zobowiązaniami zawodowymi lub które mogą budzić wątpliwości co do ich niezależności, bezstronności lub zawodowej uczciwości. Zgodnie z regułą 3.9 KEZA architekci wykonują pracę zawodową zgodnie z wiedzą, należywym zaangażowaniem i starannością.

Zgodnie z regułą 4.1 KEZA architekci wykonują swoją pracę zawodową w sposób niezależny, bezstronny, rzetelny, uczciwy i z zachowaniem poufności.

Zgodnie z regułą 4.3 KEZA Architekci poprzez swoje działania, promują: niezależność, bezstronność, godność i uczciwość zawodu, oraz dbają, by ich przedstawiciele i pracownicy postępowali zgodnie z niniejszym kodeksem tak, aby żadne działanie czy postępowanie nie podważało zaufania tych, dla których i z którymi pracują a przedstawiciele społeczeństwa mający kontakt z dowolnym architektem byli chronieni przed wprowadzeniem ich w błąd, oszustwem lub kłamstwem.

W opinii Sądu Obwiniony naruszył wyżej wymienione reguły KEZA.

Sprawować on nieprawidłowy i niepełny nadzór nad procesem projektowym co w konsekwencji można powiązać z nieuprawnionym podpisaniem projektu jako projektanta. Obwiniony nie koordynował prac projektowych i nie brał udziału w kluczowych decyzjach projektowych.

Należy zaznaczyć, iż w ocenie Sądu architekt, który występuje w roli projektanta nie musi być zaangażowany osobiście we wszystkie czynności związane z opracowaniem projektem. Nie musi też osobiście sam opracowywać, wykreślać projektu. Jednakże przypisanie sobie autorstwa projektu i podjęcie się roli projektanta związane jest z ciągłym nadzorem nad wykonywaniem projektu i uczestniczeniem przy podejmowaniu wszystkich kluczowych decyzji związanych z projektem. Samo sprawdzenie projektu wklucza pełne zaangażowanie się architekta w proces projektowy, jest domeną raczej sprawdzającego niż projektanta.

Jako okoliczności obciążające Sąd uznał brak skruchy Obwinionego arch. [REDAKTOWANE] oraz wielokrotnie wyrażone przekonanie o braku jakichkolwiek podstaw do określania jego zachowania mianem nienależytego. Świadczy to o braku świadomości, że rola architekta, jaką pełni on w życiu społecznym i gospodarczym ma szczególnie charakter, co powoduje, że wymagania w stosunku do osób wykonujących ten zawód w zakresie przestrzegania standardów etycznych wykraczają ponad przeciętną miarę.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd uznał fakt, że Obwiniony nie był do tej pory karany przez tutejszy Sąd ani nie było do tej pory skarg dotyczących jego wieloletniej działalności zawodowej.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PODKARPACKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWY SĄD DISCYPLINARNY

Sąd nie uwzględnił wniosku Obrońcy Obwinionego o umorzenie postępowania z uwagi na rzekome przekroczenie terminu wyznaczonego w §15 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 października 2002 r. – w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania dyscyplinarnego w stosunku do członków samorządów zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz.U. Nr 194, poz. 1635). W opinii Sądu postępowanie wyjaśniające zostało w sposób prawidłowy przedłużone do dnia 31 grudnia 2021 r. na mocy postanowienia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego Izby Architektów RP z dnia 15.03.2021 r. w oparciu o §15 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Mając powyższe na uwadze i w oparciu o przywołane przepisy, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów RP orzekł jak w sentencji orzeczenia.

Przewodniczący: arch. [REDACTED] ..... [REDACTED]
Sędzia: arch. [REDACTED] ..... [REDACTED]
Sędzia: arch. [REDACTED] ..... [REDACTED]

Pouczenie:

Na podstawie art. 54 ust.3 ustawy z dn.15 grudnia 2000 roku o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Obwinionemu oraz Okręgowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego Izby Architektów w Warszawie, ul. Stawki 2A, 00-193 Warszawa za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów RP z siedzibą w Rzeszowie, ul. Rynek 8, 35-064 Rzeszów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie wraz z uzasadnieniem.

Otrzymują:

- 1) adw. [REDACTED] - pełnomocnik,
- 2) arch. [REDACTED]
- 3) Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Podkarpackiej Okręgowej Izby Architektów RP,
- 4) a/a